

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové a soudců Kryštofa Horna a Jana Peroutky ve věci

žalobkyně: **M. G.**
bytem X
zastoupená advokátkou JUDr. Jiřinou Jirákovou
sídlem Třebízského 175/44, Slaný

proti
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 81/11, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2021, č. j. 004785/2022/KUSK,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), napadá shora označené rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“) a domáhá se jeho zrušení. Napadeným rozhodnutím žalovaný

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Neratovice (dále jen „živnostenský úřad“) ze dne 18. 11. 2021, č. j. MěÚN/138817/2021 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž podle § 47 odst. 6 ve spojení s § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) určil, že oprávnění k živnosti ohlašovací volné, předmět podnikání Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (dále též „volná živnost“), žalobkyni nevzniklo.

2. V odůvodnění žalovaný uvedl, že trestný čin, za který byla žalobkyně pravomocně odsouzena, bezprostředně souvisel s předmětem podnikání, který uvedla v ohlášení. Živnostenský úřad podle žalovaného správně posuzoval naplnění podmínky bezúhonnosti i s ohledem na její smysl a účel, tedy s ohledem na ochranu základních práv a svobod třetích osob. Z živnostenského zákona neplyne, že relevantní trestná činnost ohlašovatele musí být nutně spáchána pouze v době, kdy je daná osoba v postavení podnikatele. Rozhodující není časové hledisko ani vztah mezi pachatelem trestného činu a podnikatelem, ale pravomocné odsouzení pro úmyslný trestný čin, který souvisí s předmětem podnikání, který daná osoba ohlašuje. Z hlediska § 6 odst. 2 živnostenského zákona není podstatné, jaký trest byl žalobkyni uložen, ale výhradně souvislost úmyslné trestné činnosti s podnikáním. Všeobecnou podmínku bezúhonnosti musí ohlašovatel splňovat vždy. V opačném případě nemá živnostenský úřad jinou možnost než zahájit řízení podle § 47 odst. 6 živnostenského zákona a v rámci něho rozhodnout o tom, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo. Ochrana základních práv třetích osob má přednost před právem žalobkyně na podnikání. Žalovaný dodal, že žalobkyně může finanční prostředky získávat na trhu práce v jiném oboru. Napadené rozhodnutí je jen obligatorně stanovený důsledek pravomocného odsouzení za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s podnikáním nebo předmětem podnikání, který žalobkyně ohlašuje.

Žaloba a vyjádření účastníků řízení

3. Žalobkyně v žalobě sice připustila, že byla odsouzena za trestný čin, ale namítala, že její trestná činnost nesouvisela s podnikáním, protože doposud živnostenské oprávnění vůbec neměla. Trestní soud jí uložil trest zákazu činnosti výkonu zaměstnání vedoucího pracovníka odpovědného za řízení provozoven sběren druhotných surovin v trvání pěti let. V oblasti živnostenského podnikání není nijak omezena. Je zcela pochopitelné, že má zájem získávat finanční prostředky pro vlastní obživu a z právního hlediska zde není jediný relevantní důvod, na základě kterého by jí živnostenské oprávnění k volné živnosti nemělo vzniknout. Trestný čin, pro který byla odsouzena, nespáchala v souvislosti s podnikáním ani s předmětem podnikání, kterého se týkalo ohlášení živnostenského oprávnění. Tím je vyloučeno naplnění podmínek podle § 6 živnostenského zákona. Zamezení vzniku ohlašovací volné živnosti ze strany živnostenského úřadu je diskriminující a neproporcionálně žalobkyni omezuje v možnosti získávat finanční prostředky pro vlastní obživu.
4. Výklad zákona provedený žalovaným se žalobkyni jeví „širším, hlubším a podrobnějším“, než jak k němu přistupoval trestní soud a než správním orgánům náleží. Podle žalobkyně žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí skutečnosti, které trestní rozsudky neobsahují. Důsledkem napadeného rozhodnutí je další trest za týž skutek. Správní orgány při svém rozhodování vykládají příslušná ustanovení živnostenského zákona nesprávně a výrazně omezují práva žalobkyně. Provedený test proporcionality náležitě neodůvodňuje povahu správních rozhodnutí.

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě poukázal na to, že žalobní body jsou totožné jako odvolací námitky, které v napadeném rozhodnutí již řádně vypořádal. Žalobkyni nic nebrání, aby si opatřovala prostředky v rámci výkonu závislé činnosti. Navíc pouze přechodně (než bude odsouzen podle § 106 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, zahlazeno). Rozsah spáchané trestné činnosti převažuje nad hospodářským právem na podnikání. Dočasné vyloučení žalobkyně z podnikání slouží k ochraně třetích osob ohrožených její trestnou činností. K námitce chybného výkladu § 6 odst. 2 živnostenského zákona žalovaný uvedl, že není podstatné, jaký trest soud dané osobě uložil, ale výhradně to, zda byla osoba pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně a zda šlo o jednání spáchané v souvislosti s podnikáním nebo s předmětem podnikání, který daná osoba ohlašuje.

Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

6. Žalobkyně ohlásila dne 29. 9. 2021 živnostenskému úřadu výkon ohlašovací volné živnosti s předmětem podnikání Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona s obory činností *Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod a Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě*. Živnostenský úřad si vyžádal výpis z evidence Rejstříku trestů fyzických osob, z něhož zjistil, že žalobkyně byla rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2020, sp. zn. 6 T 53/2020, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 5. 2021, sp. zn. 9 To 6/2021 (dále společně jako „trestní rozsudky“) odsouzena pro úmyslnou trestnou činnost.
7. Podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2020, sp. zn. 6 T 53/2020, se žalobkyně spolu se svým manželem dopustili společným jednáním pokračujícího zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákoníku. Soud vzal v dané trestní věci za prokázaný skutkový stav spočívající v tom, že s dalšími odsouzenými opětovně (celkem dvakrát) odcizili keramické náplně do katalyzátorů obsahující drahé kovy od svého zaměstnavatele (společnosti BOSAL ČR, spol. s r. o.) v celkové hodnotě několika milionů Kč a následně je v obou případech na základě předchozí domluvy prodali do sběrných surovin, které provozoval manžel žalobkyně, za kterého převzala (vykoupila) odcizené předměty žalobkyně jakožto odpovědná vedoucí sběrný, a to s vědomím, že se jedná o věci pocházející z trestné činnosti. Jednání žalobkyně a jejího manžela se dělí do dvou dílčích útoků, přičemž v případě prvního útoku žalobkyně spolu s manželem s vykoupěným zbožím dále nakládali. Dalšímu případnému nakládání s legalizovaným zbožím v případě druhého dílčího útoku podle trestních soudů zamezil zásah policejních orgánů. Krajský soud v Praze uložil žalobkyni podmíněný trest odnětí svobody v době trvání 3 roky (zkušební doba 5 let), trest propadnutí náhradní hodnoty (spoluvlastnického podílu na finanční hotovosti) a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu zaměstnání jako vedoucího pracovníka odpovědného za řízení provozoven sběren druhotných surovin (doba trvání 5 let).
8. Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 12. 5. 2021, sp. zn. 9 To 6/2020, potvrdil, že Krajský soud v Praze skutkový stav řádně objasnil a rovněž skutek správně právně hodnotil. V případě žalobkyně přistoupil pouze ke změně výroku o trestu propadnutí náhradní hodnoty (prvostupňový soud pominul modifikovanou úpravu týkající se možnosti postihovat majetek ve společném jmění manželů a původní výrok o příslušném trestu tak byl částečně vadný) a nově žalobkyni (stejně jako manželu žalobkyně) uložil povinnost vydat bezdůvodné obohacení poškozené společnosti BOSAL ČR, spol. s r. o.

9. Dne 20. 10. 2021 oznámil živnostenský úřad žalobkyni, že zahajuje řízení o tom, že žalobkyni živnostenské oprávnění nevzniklo, neboť na základě trestních rozsudků dospěl k závěru, že skutková podstata trestného činu, kterého se žalobkyně dopustila, souvisí s podnikáním i s předmětem podnikání, který žalobkyně ohlašuje. Proto žalobkyně nesplňuje podmínku bezúhonnosti podle živnostenského zákona. K tomu žalobkyně dne 11. 11. 2021 namítala, že se nedopustila trestného jednání v souvislosti s podnikáním, neboť dosud žádným živnostenským oprávněním nedisponovala a činnost, jejíž výkon ohlašuje, nijak nesouvisí s trestními rozsudky.
10. V prvostupňovém rozhodnutí živnostenský úřad poukázal na historii provozování živnosti žalobkynina manžela, který se od konce roku 1995 zabývá výkupem sběrných surovin a nakládáním s nimi na základě živnostenského oprávnění k provozování volné živnosti, obor činnosti Nakládání s odpady (vyjma nebezpečných). S ohledem na spolupachatelství žalobkyně a jejího manžela měl živnostenský úřad za to, že postihovaná trestná činnost souvisí i v případě žalobkyně s podnikáním. Poukázal na aktivní vystupování žalobkyně v pozici odpovědné vedoucí provozovny sběrných surovin. Uvedl, že považuje za zcela nereálné, aby žalobkyně neznala chod sběrný, základní principy jejího fungování, a tedy alespoň i částečně podnikání jejího manžela. Z žádného zákonného ustanovení nelze dovodit, že by trestná činnost měla mít souvislost toliko s vlastním podnikáním osoby, jejíž bezúhonnost se posuzuje. Trestná činnost páchaná v rámci „činnosti sběrný“ (druh obchodní činnosti, kde se setkává zájem prodávajícího a kupujícího, který spočívá v nákupu určitého zboží s jeho dalším prodejem a nakládáním s tímto zbožím), má navíc přímou souvislost s ohlašovanými obory. Trestnou činností páchanou v rámci provozování sběrný žalobkyně narušila pravidla svobodného podnikání a hospodářské soutěže. Dlouholeté podnikání manžela žalobkyni páchaní trestné činnosti v tomto oboru ulehčilo. Živnostenský úřad dodal, že samotný trest zákazu činnosti výkonu zaměstnání jako vedoucího pracovníka odpovědného za řízení provozoven sběren druhotných surovin není překážkou ohlášení živnosti. Stejně tak platí, že bez výkonu pracovní činnosti v rámci sběrný by se žalobkyně dané trestné činnosti dopustit nemohla. Prvostupňové rozhodnutí je proporcionální.
11. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala odvolání, v němž uplatňovala totožné námitky jako v žalobě.
12. Dne 12. 1. 2022 vydal žalovaný napadené rozhodnutí (v napadené rozhodnutí je uvedeno datum „12. 1. 2021“, soud však nemá pochybnosti o tom, kdy bylo vydáno).

Posouzení věci soudem

13. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje i všechny ostatní formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). O žalobě rozhodl soud podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť měl ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. za to, že účastníci s tímto postupem souhlasili.
14. Podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod má každý právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou

činnost. Podle čl. 26 odst. 2 může zákon stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.

15. Podle § 47 odst. 6 živnostenského zákona zahájí živnostenský úřad řízení, nesplňuje-li ohlašovatel podmínky stanovené tímto zákonem, a rozhodne o tom, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo.
16. Stejně tak v případě již existujícího živnostenského oprávnění rozhoduje živnostenský úřad podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona o jeho zrušení tehdy, pokud podnikatel již nesplňuje podmínky podle § 6 odst. 1 písm. a) nebo b) téhož zákona.
17. Podle § 6 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona je všeobecnou podmínkou provozování živnosti fyzickými osobami, pokud tento zákon nestanoví jinak, jejich bezúhonnost. Kritéria pro posuzování bezúhonnosti jsou stanovena v § 6 odst. 2 téhož zákona, podle kterého se za bezúhonnou pro účely živnostenského zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný *úmyslně*, jestliže byl tento trestný čin spáchan *v souvislosti s podnikáním*, anebo *s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje*, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.
18. Žalobkyně v žalobě v rámci řádně uplatněného žalobního bodu zpochybňovala, že trestný čin, za nějž byla odsouzena, nemohl souviset s jejím podnikáním, protože v době jeho spáchání nepodnikala.
19. V rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50, NSS konstatoval, že z dikce zákona nevyplývá, že by trestná činnost, za kterou je podnikatel odsouzený a pro kterou by mohlo být podnikateli zrušeno živnostenské oprávnění, musela být nutně spáchána pouze v době, kdy podnikatel již provozoval svou živnost. Časové hledisko pro posouzení této otázky zde není rozhodující. Podmínku bezúhonnosti musí živnostník, má-li mít živnostenské oprávnění, splňovat jako všeobecnou podmínku provozování živnosti fyzickými osobami bez ohledu na to, zda fakticky v době spáchání trestného činu podniká. Účelem § 6 živnostenského zákona je totiž zaručení toho, aby podnikatelé splňovali podmínku bezúhonnosti pro účel živnostenského zákona v době výkonu živnostenského oprávnění.
20. K totožným závěrům dospěla i civilistická judikatura, protože např. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 12. 9. 2018, sp. zn. 27 Cdo 3547/2017, dovodil, že ze žádného zákonného ustanovení neplyne, že by trestná činnost měla souviset toliko s vlastním podnikáním osoby, jejíž bezúhonnost se posuzuje. Spáchá-li posuzovaná osoba úmyslný trestný čin v souvislosti s podnikatelskou činností určité jiné osoby, přičemž provozuje nebo následně započne provozovat vlastní podnikatelskou činnost, respektive vykonává nebo má vykonávat funkci ve voleném orgánu obchodní korporace, ve stejném oboru, nelze tuto osobu nadále považovat za bezúhonnou ve smyslu živnostenského zákona. To platí bez ohledu na vztah mezi odsouzeným (pachatelem trestného činu) a podnikatelem, s jehož činností trestný čin souvisel, tj. zda byl odsouzený např. členem statutárního orgánu podnikatele, jeho zástupcem či jeho zaměstnancem; podstatná je souvislost trestného činu s podnikatelskou činností této osoby.
21. Též podle odborné literatury „...*Ke ztrátě bezúhonnosti dojde též, jestliže se někdo dopustí trestného činu podvodu jako nepodnikatel v rámci pracovního poměru a po okamžitém ukončení pracovního poměru se bude chtít ve stejném oboru realizovat jako jednatel společnosti s ručením omezeným.*“ (viz Patěk, D. in Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I. a kol., *Právo obchodních korporací*, Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 166).

22. Pokud žalobkyně namítala, že jí trestními rozsudky byl uložen trest zákazu výkonu zaměstnání vedoucího pracovníka odpovědného za řízení provozoven sběren, tak to není z hlediska napadeného rozhodnutí nijak podstatné, protože živnostenský úřad určil, že její živnostenské oprávnění nevzniklo z toho důvodu, že byla pravomocně odsouzena za trestný čin. Bezúhonnost fyzické osoby je hodnocena výhradně z hlediska pravomocného odsouzení pro trestný čin spáchaný úmyslně a osoba ji ztrácí, jestliže byl trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje. Není tedy rozhodující, jaký trest byl uložen ani případné trvání trestu odnětí svobody, ale výhradně to, zda osoba byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, a že předmětný trestný čin byl spáchán v souvislosti s podnikáním nebo s předmětem podnikání, který osoba ohlašuje nebo o který žádá. Od určení, že oprávnění k živnosti nevzniklo podle § 47 odst. 6 živnostenského zákona, je třeba odlišovat překážku podnikání podle § 8 odst. 5 věta první a druhá živnostenského zákona, podle níž fyzická nebo právnická osoba, které byl uložen zákaz činnosti, nemůže po dobu trvání tohoto zákazu živnost, do jejíž obsahové náplně tato činnost spadá, provozovat. Případně uložený trest zákazu činnosti spadá do množiny překážek výkonu živnosti, přičemž ty lze uplatnit až v případě, že jsou splněny podmínky pro výkon živnosti. Jinými slovy řečeno, nejprve je nutné vůbec posoudit, zda konkrétní podnikatel splňuje podmínky pro výkon živnosti a teprve v případě, že tomu tak je, je potřeba zkoumat, zda mu v jejím výkonu nebrání další překážky.
23. Tento řádně uplatněný žalobní bod proto není důvodný.
24. Žalobkyně dále značně neurčitě namítala, že napadené rozhodnutí je vůči ní diskriminující, neproporcionální a znemožňující jí získávat finanční prostředky na vlastní potřebu. Soud však v této souvislosti upozorňuje, že nesmí důvody nezákonnosti za žalobkyni dohledávat či domýšlet. Platí tedy, že *„míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod [...] obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“* (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).
25. S ohledem na tato východiska soud dále přezkoumával napadené rozhodnutí v mezích dalších uplatněných námitek a dospěl k závěru, že nejsou důvodné.
26. V daném případě je nesporné, že trestní soud žalobkyni pravomocně uznal vinnou ze spáchání úmyslného trestného činu. Je tedy zřejmé, že formální podmínka aplikace § 6 odst. 2 živnostenského zákona (existence pravomocného rozsudku odsuzujícího za spáchání úmyslného trestného činu) byla naplněna. Dále bylo třeba posoudit, zda byla naplněna i materiální podmínka, tj. zjistit, zda trestný čin byl spáchán v souvislosti s podnikáním nebo s předmětem podnikání, který ohlašuje.
27. NSS v rozsudcích ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50, nebo ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 As 47/2011-84, uvedl, že výklad § 6 odst. 2 živnostenského zákona je třeba provést se zřetelem na smysl a účel podmínky bezúhonnosti. Souvislost skutkové podstaty (resp. trestného činu) s podnikáním je tedy nutné vykládat s ohledem na aprobovanou činnost konkrétní podnikatelské osoby a tuto souvislost řádně zdůvodnit, neboť jen tak je možné dostat požadavkům ústavně konformního výkladu. V rozsudku ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, NSS uvedl, že hlediskem při posuzování, zda trestný čin byl spáchán v

souvislosti s podnikáním, musí vždy být to, zda povaha trestné činnosti osoby způsobuje obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob při výkonu konkrétní a probrané činnosti a zda by zásah do práva na podnikání nebyl v rozporu s principem proporcionality.

28. NSS ovšem nezpochybnil, že existují určité trestné činy, které budou pro svou obecnou povahu souviset s jakoukoliv podnikatelskou činností, tato souvislost by však musela být ve všech takových případech odůvodněna vztahem ke každé jednotlivé podnikatelské činnosti (viz rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 As 286/2018-26). Podle trestních rozsudků se žalobkyně dopustila pokračujícího zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákoníku. Objektem trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 je majetek a ochrana majetkových vztahů na finančních trzích, na trhu výrobků a služeb a na ostatních trzích, pokud jde o původ peněz a jiných věcí, tedy je chráněn i zájem na čistotě majetkových vztahů. Podstatné je též, že úprava trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti, provádí závazky vyplývající z Úmluvy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu (č. 33/1997 Sb.), která členským státům ukládá promítnout do vnitrostátního zákonodárství skutkovou podstatu trestného činu praní špinavých peněz, která by postihovala jednání, kterým se pachatel snaží dosáhnout legalizace výnosu z trestné činnosti, tedy vzbudit zdání, že výtěžek z trestné činnosti je legálně nabytým příjmem (srov. zejména čl. 6 této Úmluvy). Obdobný požadavek vyplývá i z příslušných předpisů Evropské unie (např. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849/EU ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1672/EU ze dne 23. října 2018 o kontrolách peněžní hotovosti vstupující do Unie nebo ji opouštějící a o zrušení nařízení (ES) č. 1889/2005). Závazky postihovat legalizaci výnosů z trestné činnosti vyplývají i z Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (č. 75/2013 Sb. m. s.); srov. zejména čl. 6 této Úmluvy (viz ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2760).
29. Pakliže trestná činnost žalobkyně spočívala v jednání, jehož cílem bylo vzbudit zdání, že výtěžek z trestné činnosti je legálně nabytým příjmem, lze tento typ trestné činnosti v obecné rovině vztáhnout k jakékoli živnosti podle přílohy 4 živnostenského zákona. Podstata závažnosti trestné činnosti spáchaná žalobkyní má totiž pro svou povahu přesah do jakékoliv podnikatelské činnosti, neboť pro legalizaci výnosů z trestné činnosti není podstatné, z jakého zboží přesně pochází, ale že je činěna za účelem dosažení zisku. Tím spíše ve vztahu k ohlašovací živnosti, které žalobkyně ohlásila (podrobněji níže).
30. Soud má tedy za to, že se v tomto případě jedná o judikaturou NSS zmiňovaný případ, kdy trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti souvisí s jakýmkoli podnikáním podle přílohy 4 živnostenského zákona.
31. S tímto závěrem se však živnostenský úřad nespokojil a dále posuzoval, zda mezi trestnou činností a provozováním volné živnosti, o něž žalobkyně žádá, existuje dostatečně blízký vztah (souvislost), který může být dán různými okolnostmi a který vyžaduje, aby v zájmu ochrany práv třetích osob či veřejného zájmu bylo zasaženo do svobody podnikání žalobkyně. Vycházel z toho, že žalobkyně při trestné činnosti pracovala na pozici odpovědné vedoucí provozovny sběrný surovin, kterou na základě volné živnosti provozoval její manžel. Jejich spolupachatelé dvakrát odcizili keramické náplně do katalyzátorů obsahující drahé kovy od svého zaměstnavatele v celkové hodnotě několika milionů Kč a následně je na základě předchozí domluvy prodali do sběrných surovin, kterou

provozoval manžel žalobkyně, za kterého převzala (vykoupila) odcizené předměty žalobkyně jakožto odpovědná vedoucí sběrný. Ta tak učinila s vědomím, že se jedná o věci pocházející z trestné činnosti.

32. Na str. 5 prvoinstančního rozhodnutí pak živnostenský úřad konstatoval, že žalobkyně v rámci ohlášení živnosti volně uvedla tři konkrétní obory činností, a to *Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod a Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě*. Činnost sběrný je přitom určitým druhem obchodní činnosti, kde se setkává zájem prodávajícího a kupujícího, spočívající v nákupu určitého zboží s jeho dalším prodejem a nakládáním, přičemž i tento určitý druh činnosti má přímou souvislost s ohlašovanými obory činností *Zprostředkování obchodu a služeb a Velkoobchod a maloobchod*. Stejně tak platí, že k chodu sběrný patří skladování a manipulace, tj. je zde dána i souvislost s třetí ohlašovanou činností *Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě*. Pokud tedy žalobkyně v rámci volné živnosti žádala o živnostenské oprávnění oborů činností *Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod a Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě*, jež i podle vyhlášky č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, umožňují mj. zprostředkování nákupu a prodeje věcí movitých, včetně případného provádění obchodních transakcí na účet jiných nebo v zastoupení jiného (*Zprostředkování obchodu a služeb*), činnosti spojené s nákupem a prodejem zboží za účelem jeho dalšího prodeje k další podnikatelské činnosti (*velkoobchod*) a činnosti spojené s nákupem a prodejem zboží za účelem jeho prodeje přímému spotřebiteli a prodej tohoto zboží (*Velkoobchod a maloobchod*) či skladování všech druhů zboží (*Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě*), je namístě dospět k závěru, že tato konkrétní aprobovaná činnost má dostatečně úzký vztah s její trestnou činností, kterou odkupovala kradené zboží, jež skladovala a následně prodávala.
33. Dále platí, že předmětem podnikání živnosti volné jsou všechny činnosti, které jsou živností a nejsou činnostmi, které jsou živnostmi řemeslnými, vázanými nebo koncesovanými (vyjma nebezpečných). O jednotlivých činnostech v rámci volné živnosti tak není možné v řízení podle § 47 odst. 6 živnostenského zákona rozhodovat separátně. Živnostenský úřad tak správně nepřímou poukázal na skutečnost, že držitel ohlašovaného živnostenského oprávnění je oprávněn provozovat živnost ve všech oborech činností uvedených v příloze 4 živnostenského zákona, aniž konkrétní obory musel ohlašovat (až na drobné výjimky). To znamená, že by žalobkyně byla na základě ohlášené živnosti oprávněna vykonávat též činnosti jako její manžel, na jehož živnostenské podnikání na základě volné živnosti byla vázána její trestná činnost – to znamená zejména též *Nakládání s odpady* (vyjma nebezpečných).
34. Soud má proto za to, že povaha trestné činnosti žalobkyně bezpochyby způsobuje obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob při výkonu konkrétní aprobované činnosti. Tato podmínka tak byla splněna.
35. Ústavní soud i NSS (např. rozsudek NSS ze dne 17. 11 2021, č. j. 5 As 246/2021-15), kladou obzvláště důraz na skutečnost, aby podmínka bezúhonnosti, která omezuje základní právo na podnikání, byla vykládána a aplikována rovněž s přihlédnutím k principu proporcionality, tj. aby omezení práva na podnikání bylo přiměřené skutkovým okolnostem případu. Úvahu, zda trestný čin souvisí s podnikáním pro posouzení bezúhonnosti jako podmínky provozování živnosti [§ 6 odst. 2 písm. b) živnostenského zákona], je nutno učinit s ohledem na smysl a účel této podmínky omezující právo podnikat,

který podle testu proporcionality nesmí být v rozporu s potřebností, vhodností, šetrností a přiměřeností omezení práva podnikat (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50).

36. Ústavní soud v nálezu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, publikovaným pod č. 405/2002 Sb., obecně shrnul k zásadě proporcionality následující: *„Tato obecná zásada zahrnuje tři principy, respektive kriteria posuzování přípustnosti zásahu. První z nich je princip způsobilosti naplnění účelu (nebo také vhodnosti), dle něhož musí být příslušné opatření vůbec schopno dosáhnout zamýšleného cíle, jímž je ochrana jiného základního práva nebo veřejného statku. Dále se pak jedná princip potřebnosti, dle něhož je povoleno použití pouze nejšetrnějšího - ve vztahu k dotčeným základním právům a svobodám - z více možných prostředků. Třetím principem je princip přiměřenosti (v užším smyslu), dle kterého újma na základním právu nesmí být nepřiměřená ve vztahu k zamýšlenému cíli, tj. opatření omezující základní lidská práva a svobody nesmějí, jde-li o kolizi základního práva či svobody s veřejným zájmem, svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představuje veřejný zájem na těchto opatřeních“*. Později v nálezu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, konstatoval, že smyslem a účelem podmínky bezúhonnosti, omezující základní právo na podnikání, je ochrana základních práv a svobod třetích osob, jež by mohla být podnikáním provozovaným v rozporu s právem a dobrými mravy dotčena.
37. V souladu s touto judikaturou pak živnostenský úřad dále na str. 6 prvostupňového rozhodnutí hodnotil podmínku bezúhonnosti z hlediska proporcionality. Soud pak souhlasí se závěrem, že zamezení vstupu žalobkyni mezi podnikatelské subjekty skutečně může dopomoci dosáhnout zamýšleného cíle. V otázce principu *vhodnosti* omezení se tak soud ztotožňuje s názorem živnostenského úřadu.
38. Co se týče principu *potřebnosti* omezení, živnostenský úřad poukázal na to, že příslušná trestná činnost byla založena na opakovaném trestném jednání, které manželé páchali s rozmyslem. Též podle soudu je toto opatření potřebné, jelikož žalobkyně se trestného činu dopustila ve vedoucí pozici a její trestná činnost dosáhla značné společenské škodlivosti (jedná se o zločin), jelikož se jí žalobkyně dopustila na věcech, jež měly značnou hodnotu, čímž způsobila škodu v řádech milionů Kč (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2022, č. j. 62 A 85/2021-36). Soud tedy souhlasí s živnostenským úřadem, že je potřeba žalobkyni vstup mezi podnikatele omezit. V opačném případě hrozí, že bude žalobkyně provádět aktivity v oblasti, v níž neváhá porušit zájmy chráněné zákonem.
39. Též ve *třetím kroku testu proporcionality* se soud ztotožňuje se správními orgány. Žalobkyně má i přes trest zákazu činnosti a dosavadní omezení v rámci živnostenského podnikání vycházející z napadeného rozhodnutí, možnost zajistit si výdělek v rámci pracovní činnosti v zaměstnaneckém poměru (ač s ohledem na záznam v rejstříku trestů omezenější). Obecně sice každému plyne z čl. 26 Listiny právo svobodně si zvolit, jakým způsobem se bude živit, nicméně v mezích zákonných podmínek, které však žalobkyně vlastním přičiněním přestala splňovat. V tomto případě je třeba pro vysokou společenskou škodlivost trestné činnosti žalobkyně upřednostnit zájem na ochraně práv třetích osob.
40. K námitce žalobkyně týkající se porušení zásady *ne bis in idem*, soud uvádí, že zrušení živnostenského oprávnění (stejně tak určení, že oprávnění k živnosti volné nevzniklo) obecně nelze považovat za sankční opatření (viz rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2019, č. j. 7 As 146/2018-18). NSS totiž dovodil, že postup živnostenského úřadu nelze označit za dvojí

trestání, neboť jde pouze o zákonem obligatorně stanovený důsledek pravomocného odsouzení za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s podnikáním.

41. Pokud jde o námitku, že správní orgány vycházely ze skutečností, jež trestní rozsudky neobsahují, soud uvádí, že tuto námitku žalobkyně dostatečně nekonkretizovala. Soud proto pouze v obecné rovině dodává, že žádnou takovou vadu v napadeném a prvostupňovém rozhodnutí neshledal.
42. Soud tudíž shrnuje, že žalobkyně se dopustila závažného zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti, u něhož je zpravidla dána bezprostřední souvislost s podnikáním podle živnostenského zákona. Ve vztahu k žalobkyní ohlašovaným konkrétním oborům činností (Zprostředkování obchodu a služeb, Velkoobchod a maloobchod a Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě) pak povaha žalobkyniny trestné činnosti způsobuje konkrétní obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob. Navíc v dané věci živnostenský úřad zjistil věcnou souvislost mezi trestným činem spjatým s konkrétním podnikatelským subjektem a ohlašovaným živnostenským oprávněním (trestná činnost žalobkyně, která nyní ohlašuje volnou živnost, byla navázána na volnou živnost manžela žalobkyně). Napadené rozhodnutí pak obstálo i v testu proporcionality.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

43. Soud uzavírá, že žalobní body jsou nedůvodné a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky. Žalobu proto zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
44. Soud neprováděl důkaz trestním spisem, protože podstata žalobkyniny trestné činnosti v dostatečném rozsahu vyplývá z trestních rozsudků. I v tomto případě navíc platí, že žalobkyně blíže tento důkazní návrh neupřesnila, protože neodkázala na konkrétní části soudního spisu ani na relevantní zjištění, jež z nich má soud ověřit.
45. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu žádné nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. srpna 2023

Lenka Bursíková, v. r.
předsedkyně senátu